

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА АДАПТИВНА

Освітня програма: Дошкільна освіта за першим
(бакалаврським) рівнем

Спеціальність A2 Дошкільна освіта

Галузь знань A Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Педагогіка адаптивна
Викладач(-і)	Доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти – Потапчук Тетяна Володимирівна
Контактний телефон викладача	0687591440
Е-mail викладача	tetiana.potapchuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Очні (онлайн) консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є Педагогіку адаптивну (адаптивна педагогічна система) представлено у навчальній дисципліні як соціально обумовлену цілісність із сукупності чинників, що взаємодіють у неподільній єдності: сім'я (родина), заклад дошкільної освіти, громадські (в тому числі релігійні організації) соціальне і природне довкілля. Розглядаються теми, яких представлено динаміку формування основних педагогічних категорій і напрямів наукових досліджень сучасної адаптивної педагогіки з опертям на здобутки вчених ХІХ-ХХ століть. Представлено аналіз соціально-педагогічних функцій актуальних чинників впливу на особистісний розвиток дітей до шкільного віку, втім, із ООП. Проаналізовані міжнародні та вітчизняні нормативно-правові документи що до захисту дитинства і материнства у закладах освіти різного типу та окреслено шляхи розвитку адаптивної педагогіки на перспективу.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є оволодіння студентами теоретичними знаннями і практичними навичками з питань адаптації у мікро та макро середовищі: сім'ї, навчальному закладі, трудовому колективі та в інформаційному суспільстві. Курс зосереджений на представлення теоретичних і методологічних засад адаптивної педагогіки, а також формування у студентів навичок розробки адаптивних технологій для вирішення сімейних і подружніх конфліктів, трудових і професійних проблем, віртуальної залежності тощо <u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є – сформувати у студентів системні знання в галузі педагогіки та методології, загальної теорії освіти та методології наукових досліджень у сфері професійної освіти; – навчити використовувати методи, що дозволяють організовувати ефективне педагогічну взаємодія теорії та практики; – сформувати знання про особливості розвитку особистості школярів та студентів; – сформувати уявлення про склад професійно-педагогічних компетентностей викладача як педагога та дослідника.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та /або інноваційного характеру

Загальні компетентності:

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності:

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-19. Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

ПР-01 Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.

ПР-11 Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та проти дії йому.

ПР-13 Здійснювати управління якістю освітнього процесу, керуючись психолого-педагогічними принципами його організації в системі дошкільної освіти та взаємодії з сім'єю.

ПР-19 Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість один
лекції	12/4
семінарські заняття /практичні/лабораторні	18/6
самостійна робота	60/80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний /вибірковий
8	012 Дошкільна освіта	4	виірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам.роб.
Тема1. Зміст та функції адаптивної педагогіки		2/2	2 10/12
Тема2. Адаптація дітей до умов ЗДО. Соціальна адаптація у процесі формування особистості вихованців закладів дошкільної освіти		2/2	2 10/14
Тема3. Соціалізація дошкільника як складова частина адаптації до шкільного життя		2	2/2 10/12
Тема 4. Адаптація студентства у закладі вищої освіти Адаптація студентів педагогічного коледжу до професійної діяльності в процесі фахової підготовки		2	2 10/14
Тема 5. Психологія становлення особистості молодого вчителя в процесі професійної адаптації		2	2/2 10/14
Тема 6. Педагогічні умови адаптації викладача-початківця до професійно-педагогічної діяльності у вищому навчальному закладі		2	2/2 10/14
ЗАГ.		12/4	18/6 60/80
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	З урахуванням «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf Вид контролю: залік Підсумкова оцінка (за роботу на практичних заняттях 50х10 = 50 балів, максимальна – 50 б.) Тестування – 50 балів. Разом – 100 б.		
Вимоги до письмових робіт	Виконання письмових завдань, поданих до планів практичних занять, є обов'язковим складником підготовки до заняття і оцінюються додатково. Здобувачі ВО виконують контрольну роботу у формі тестування, яке розміщене на сайті дистанційного навчання https://d-learn.pnu.edu.ua (для денної – на занятті, для заочної – за 10 днів до початку сесії)		
Семінарські заняття	Семінарські та практичні заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з курсу, комунікації відповідно до сформульованих завдань, складання презентацій та творчих завдань. Попередня підготовка до розгляду питань, активна участь під час обговорення, обов'язкове виконання усіх завдань. Оцінка за такі заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.		

Умови допуску до підсумкового контролю	Обов'язкова присутність на заняттях. Активність упродовж семестру, відвідування або відпрацювання усіх практичних занять протягом двох тижнів з моменту пропуску заняття або отримання незадовільної оцінки на занятті. Оцінки за поточне тестування, відповіді на семінарських та практичних заняттях, виконання контрольної роботи та завдань на самостійне опрацювання.
Підсумковий контроль	залік; форма здачі (комбінована - усне опитування і у формі тестування за 100б. шкалою

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи: виконуються з використання цифрових технологій та з посиланнями на джерела (з урахуванням вимог до виду роботи)

Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»

https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf

Відвідування занять: Обов'язкове. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Неформальна освіта: Перезарахування результатів передбачене згідно «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Адаптивне навчання студентів професії вчителя: теорія і практика : монографія / В. І. Бондар, І. М. Шапошнікова, Т. Л. Опалюк, Т. Й. Франчук ; за заг. Ред. В. І. Бондаря. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2018. 308 с.
2. Адаптивна педагогіка: методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (спеціальність 015 Професійна освіта (аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології) форми навчання денна та заочна)/укладач: С.А. Золотарьова ; ДБТУ. Харків: 2023. 24 с.
3. Бондар В.І. Класична й адаптивна педагогіка вищої освіти у вимірах ХХІ століття. К., 2022. С.18-24.

Викладач: доктор пед. наук, професор,
професор кафедри теорії та методики
дошкільної і спеціальної освіти

Тетяна ПОТАПЧУ